

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 386 din 06.05.2020

Dosar nr.: 724/2019

Petiția nr.: 6201/17.10.2019

Petent:

Reclamați: Multi Media Est, Golin Romania, United Romanian Breweries Bereprod, MullenLowe Romania

Obiect: lezarea demnității femeilor prin producerea și difuzarea pe canale media a unui spot publicitar video aferent unei mărci de bere

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

Multi Media Est –

Golin Romania - Metropolis Bravo 89-97, strada Grigore Alexandrescu

United Romanian Breweries Bereprod - Bulevardul Biruinței nr. 89, Pantelimon, județ Ilfov

MullenLowe Romania - Metropolis Bravo 89-97, strada Grigore Alexandrescu

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Spot publicitar video de promovare a tipului de bere nepasteurizată a mărcii Skol care aduce atingere demnității femeilor

III. Procedura de citare

4. În temeiul art. 20, alin.4, din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin intermediul adreselor nr. 6201/23.10.2019 și 6311/23.10. 019, a citat părțile pentru data 19.11.2019.

5. Potentului i s-a solicitat să precizeze calitatea procesuală activă, în conformitate cu dispozițiile art. 7 alin. 1 din Ordinul C.N.C.D. nr. 144/2008 privind Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor “persoana interesată este fie persoana care se consideră discriminată și sesizează Consiliul cu privire la săvârșirea unei fapte de discriminare împotriva sa, fie una din persoanele prevăzute la art. 8 alin.1 și 2 sau alte persoane care au un interes legitim în combaterea discriminării și reprezintă o persoană, un grup de persoane sau o comunitate împotriva căreia s-a săvârșit o faptă de

discriminare”.

6. Petentul nu a dat curs solicitării Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

7. Procedura legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

8. Petentul sesizează Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării cu privire la o reclamă publicitară video din spațiul media care promovează tipul de bere nepasteurizată a mărcii Skol.

9. Reclama a fost difuzată de către toate televiziunile și se regăsește pe pagina oficială a Skol România la adresa <http://bereproaspata.ro/media/a-sosit-berea-proaspata/>. În reclamă sunt prezentați patru clienți de sex masculin care comandă tipul de bere menționat unei chelnerițe care preluând cu promptitudine comanda, se echipează în costum de alergare pentru a ajunge, după o cursă de alergare contracronometru, pentru prospețime, rapid, la o fabrică de bere pentru a aduce bere proaspătă. După încheierea cursei, comanda a fost servită la masă de către chelnăriță într-o ținută impecabilă, aceasta făcându-și apariția aranjată, zâmbind și fiind machiată, nedevoalând acestora efortul făcut pentru onorarea comenzii.

10. În opinia petentului, această reclamă lezează demnitatea femeilor, cuprinzând elemente cu conotații sexuale, utilizează stereotipuri de gen, precum aceea că femeile ocupă doar posturi de slabă calificare, în reclama respectivă aceasta fiind chelnăriță iar meșterii berari fiind reprezentați de bărbați.

11. Totodată, promptitudinea cu care chelnerița preia comanda, se schimbă în hainele de alergare reprezintă, în opinia petentului, o discriminare la adresa femeilor, punând-o pe chelnăriță în ”slujba clienților”, fiind o versiune a sloganului ”clientul nostru, stăpânul nostru”.

12. Petentul consideră că în clipul video reclamat femeii îi este construită o imagine degradantă, fiind nevoită să alerge cu o cutie cu greutate mare, pe mai mulți kilometri în timp ce scenariștii puteau găsi o varianta ca protagonista spotului publicitar să se deplaseze la fabrica de bere cu un vehicul: avion, elicopter etc.

13. Un alt stereotip de gen, prezentat de petent, este acela că bărbații merită să se relaxeze, să stea pe scaun, acasă, la terasă, în timp ce femeile trebuie să muncească stând în picioare la dispoziția bărbaților.

Susținerile reclamaților:

Multi Media Est – producătorul spotului

14. Reclamatul, în punctul său de vedere, înregistrat cu nr. 6830/12.11.2019, invocă excepția lipsei calității procesuale active, petentul nedeținând interes față de obiectul petiției și excepția tardivității, spotul fiind produs în 2016, campania fiind desfășurată în iulie 2017.

15. Reclamatul susține că pretensele încălcări menționate de petent nu sunt supuse procedurii prevăzute de O.G. 137/2000, acestea fiind incidente prevederilor Legii 2020/20002 privind egalitatea de șanse și tratament.

16. Societatea reclamată nu a avut nici un rol în promovarea, distribuirea sau difuzarea spotului publicitar sau cu privire la scenariul aferent acestuia.
17. Pretinsa discriminare invocată de petent este inexistentă, nu conține mesaje discriminatorii sau umilitoare la adresa femeilor și nici nu promovează astfel de ipostaze sau vreo formă de discriminare de gen. În opinia reclamatei, petentul este de rea – credință.
18. Susținerile petentului în sensul că personajul feminin s-ar afla în ipostaze înjositoare în cadrul spotului publicitar sunt pure fantezii, ce nu au nicio legătură cu scenele din cadrul spotului publicitar.
19. Petentul prezintă ipostaze inexistente, nu există legătură între imagini și interpretarea petentului.

MullenLowe Romania – producătorul clipului

20. În punctul de vedere depus de reclamat, înregistrat cu nr. 6966/18.11.2019, se prezintă raționamentele în baza cărora acesta susține că nu au fost săvârșite fapte de discriminare.
21. Astfel, reclamatul este producătorul clipului, și în cultura sa organizațională respectarea principiului egalității de gen este esențială deoarece compania este fondată de către o femeie și condusă operațional de către o altă femeie. La nivelul societății 74% dintre angajați sunt de sex feminin, fapt ce reflectă una dintre cele mai puternice ale culturii organizaționale și anume promovarea persoanelor în funcții de conducere pe criterii de competență fără nici un fel de discriminare de gen.
22. În ceea ce privește spotul publicitar, obiectivul acestuia a fost de promovare a berii Skol nepasteurizată, prezentând femeia într-o ipostază puternică, competentă, independentă.
23. Reclamatul alături de client, prin intermediul clipului, au prezentat femeia pe poziție de autoritate și de cinste și, în opinia acestora, nici un consumator nu ar putea interpreta situațiile din spot ca fiind bazate pe stereotipuri de gen, acela al femeii care stă la dispoziția bărbaților.
24. Petentul interpretează situațiile din spot într-o manieră tendențioasă, subiectivă. Faptul că barmanul (de sex feminin) stă în picioare în spatele barului este tipic oricărui barman care servește băuturi la o terasă. Faptul că barmanul este femeie este irelevant deoarece această meserie nu este reglementată în România în sensul că poate fi practică doar de reprezentanții unui anumit sex.
25. Spotul publicitar a fost gândit și trebuie interpretat ca o metaforă asupra disponibilității și profesionalismului de a servi produsul către clienți și asupra calităților produsului efectiv și nu pentru a masca o discriminare de gen.
26. Reclamatul indică un alt spot publicitar, produs în 2015, similar cu spotul în cauză, în care chelnerul este o persoană de sex masculin.
27. În ceea ce privește afirmația petentului care califică gestul prin care unul dintre clienți desenează în aer inițiala "s" a berii Skol drept un gest cu tentă sexuală, reclamatul susține că reprezentarea vizuală a S-ului Skol este un simbol al brandului Skol și care a fost folosit în mod repetat în reclamele din ultimi ani, petentul făcând interpretări tendențioase.
28. Prin contextul reprezentat în reclamă, s-a intenționat insuflarea sentimentului de familiaritate și respect, putând fi interpretat în sensul că cei patru bărbați sunt clienți vechi ai localului, iar adresarea fără formula "Doamnă, vă rog" calificată de petent ca fiind

necesară poate fi considerată inadecvată și nerealistă raportat la relația de familiaritate dintre cele cinci personaje.

29. Un alt aspect este acela că cei patru bărbați depind, pentru satisfacerea setei (scopul principal pentru care se așază la terasă) de ajutorul femeii, acest fapt pune în evidență raportul de forțe în favoarea acesteia, nu poate fi vorba de raportare șefi – servitoare, așa cum pretinde petentul.

30. Momentul în care femeia își schimbă ținuta profesională cu un costum sportiv conduce la ideea dorită de personificare a unui supererou. Reacția ei rapidă și transformarea într-un personaj neobișnuit de puternic și activ, care rezolvă imediat problemele întâlnite, este o referință la celebrele scene cu personajul Superman, care la rândul său își schimbă hainele de stradă într-un costum specific. Scena nu are conotație sexuală.

31. În cuprinsul punctului de vedere, reclamatul aduce argumente asemănătoare, menite explicării raționamentele care au stat la baza producerii clipului.

32. Astfel, acesta concluzionează că petentul nu a căutat decât să șicaneze și să inducă C.N.C.D. o aparentă situație de încălcare a dispozițiilor legale.

V. Motive de fapt și de drept

33. Luând act de plângere, astfel cum este formulată, Colegiul urmează să analizeze calitatea procesuală activă a petentului în fața C.N.C.D.

34. Conform prevederilor art. 5 din Ordinul C.N.C.D. nr. 144/2008 privind Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor: *"Petentul este persoana care se consideră discriminată și sesizează Consiliul cu privire la săvârșirea faptei de discriminare împotriva sa"*.

35. Potrivit dispozițiilor art.7 alin. 1 din Ordinul C.N.C.D. nr. 144/2008 privind Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor "persoana interesată este fie persoana care se consideră discriminată și sesizează Consiliul cu privire la săvârșirea unei fapte de discriminare împotriva sa, fie una din persoanele prevăzute la art. 8 alin.1 și 2 sau alte persoane care au un interes legitim în combaterea discriminării și reprezintă o persoană, un grup de persoane sau o comunitate împotriva căreia s-a săvârșit o faptă de discriminare".

36. Din lecturarea actului normativ O.G. 137/2000R, reținem că legiuitorul intern a oferit calitate procesuală activă în fața C.N.C.D. doar persoanei asupra căreia s-a produs discriminare sau/și organizațiilor neguvernamentale care au ca scop protecția drepturilor omului sau care au un interes legitim în combaterea discriminării.

37. Prin urmare, înțelegem că legiuitorul intern practic a limitat persoanele care au calitate procesuală activă în fața C.N.C.D. (din prisma unui interes legitim) la persoana asupra căreia s-a manifestat discriminare și/sau organizațiile neguvernamentale care au ca scop protecția drepturilor omului sau care au un interes legitim în combaterea discriminării, ceilalți subiecți activi ai discriminării având calitate procesuală activă doar în fața instanței de judecată care poate constata fapta de discriminare și restabilirea situației anterioare discriminării.

38. Față de obiectul petiției, care reclamă un spot publicitar discriminatoriu pe criteriul genului, Colegiul director constată că petentul are calitate procesuală activă în fața Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

39. Astfel, prin raportare la prevederile legale mai sus menționate, o persoană poate fi calificată ca având calitate procesuală activă în fața C.N.C.D. numai dacă îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

40. Existența unui interes legitim în combaterea discriminării;

41. Existența calității de reprezentant al unei persoane, grup de persoane sau comunitate împotriva căreia s-a săvârșit o faptă de discriminare.

42. Astfel, raportat la excepția calității procesuale active invocată din oficiu, Colegiul director o respinge, urmând să analizeze excepția tardivității introducerii petiției, invocată de o parte reclamată.

43. În conformitate cu prevederile art. 20 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul director reține că „(1) Persoana care se consideră discriminată poate sesiza Consiliul în termen de un an de la data săvârșirii faptei sau de la data la care putea să ia cunoștință de săvârșirea ei”.

44. Corelativ circumstanțierii faptelor de discriminare rațiune tempore, termenul prevăzut în art. 20 alin. 1 este un termen de procedură, reprezentând intervalul de timp înăuntrul căruia trebuie îndeplinit actul de sesizare al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării cu privire la săvârșirea unor fapte sau acte de discriminare.

45. Din interpretarea acestor prevederi, Colegiul director reține că legiuitorul a instituit un termen legal, circumscris unui interval determinat de timp, în speță, de un an de zile, care începe să curgă de la data săvârșirii faptei sau de la data la care putea să ia cunoștință petentul de săvârșirea ei, constituind astfel un termen peremptoriu.

46. Colegiul director respinge excepția tardivității introducerii petiției din considerentul că deși clipul a fost produs în anul 2016 și difuzat în 2017, acesta încă se regăsește în spațiul online, producând încă efecte.

47. În fapt, Colegiul director reține: crearea și difuzarea unui spot publicitar pentru marca de bere nepasteurizată a mărcii Skol care lezează demnitatea persoanelor de sex feminin în comparație cu cele de sex masculin.

48. În drept, coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare, precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul analizează în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art. 2 al O.G. nr. 137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță.

49. În măsura în care se reține întrunirea elementelor constitutive ale art. 2 al O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000, republicată.

50. Potrivit art. 2 alin. (1) din O.G. 137/2000 prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe baza unui criteriu protejat care are ca scop sau efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege.

51. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, **tratamentul a fost calificat ca fiind "degradant"** dacă a **cauzat victimelor sentimente de teamă, de neliniște și de inferioritate, de natură a le umili și a le injosi** (a se vedea, în acest sens, Kudla împotriva Poloniei [MC], Cererea nr. 30.210/96, paragraful 92, ECHR 2000-XI).

52. Raportat la speța de față, Colegiul director ia act de obiectivul reclamei prezentate, acela de a promova tipul de bere al mărcii Skol, prezentând femeia într-o ipostază puternică, activă, competentă și independentă.

53. Secvențele din cadrul clipului analizat fac trimitere la personajele Superman sau Wonder Woman care conduc la o imaginea unei persoane independente, acționează rapid, în mod profesionist, rezolvând situațiile cu operativitate și eficiență.

54. Semnul s pe care personajul l-a trasat în aer, în conținutul reclamei, și pe care petentul l-a considerat a avea conotații sexuale, reprezintă, de fapt, inițialele mărcii de bere Skol, fiind inclus în toate reclamele publicitare.

55. În acest sens, Colegiul director constată că nu sunt elemente discriminatorii în cadrul clipul video care să aducă atingere demnității femeilor și că acesta se încadrează în limitele libertății de creație.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20. alin.(2), din O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, cu unanimitate,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Respingerea excepției calității procesuale active;
2. Respingerea excepției tardivității introducerii petiției;
3. Nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare întrucât reclama video se încadrează în limita libertății de creație;
4. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: -

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita:

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări online din data de 06.05.2020 au fost:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DINCĂ ILIE – Membru, GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru, HALLER ISTVÁN – Membru, LAZĂR MARIA – Membru, POPA CLAUDIA SORINA – Membru, SANDU VERONICA TATIANA - Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui C.N.C.D. nr. 138 din 24.03.2020.

**ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte C.N.C.D.**

**Data redactării: 11.05.2020
M.L./A.B.**

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.